

Lesformulier

titel les	Accepteren en blokkeren
groep(en)	Bovenbouw, groep 6 t/m 8
onderwerp/thema	Improviseren met tekst
kunstdiscipline(s)	Theater
vaardigheden	Samenwerken, experimenteren
doelen(en)	Samenspel: De leerling kan gepast reageren op tekst - De leerling ervaart de invloed van blokkeren in improvisatiespel - De leerling kan het spelaanbod van een ander accepteren - De leerling kan op het spelaanbod van de ander reageren
werkvorm(en)	Improvisatie
presentatievorm	n.v.t.
duur van les(senreeks)	Les van 45-60 minuten in een serie van vier lessen (1/4)
benodigdheden	Spelkaartjes met startzinnen (zie bijlage), schilderstape
voorbereiding	Spelkaartjes uitprinten, uitknippen en eventueel lamineren

Lesopbouw

ORIËNTATIEFASE

*Denk hierbij aan:
voorkennis ophalen,
verwonderen, waarnemen
(kijken, luisteren, voelen,
ruiken, proeven),
associëren, fantaseren,
beschouwen en reflecteren.*

1. "Ja, leuk!"

De leerkracht zit met de leerlingen in een halve kring. Hij verdeelt de groep in tweetallen. Van elk tweetal komt één leerling op de spelvloer staan om een spel te spelen. De andere leerling observeert vanuit het publiek.

De leerkracht staat op de spelvloer met de helft van de groep. Hij vertelt dat hij steeds een vraag gaat stellen, die de leerlingen moeten beantwoorden: "Ja, leuk!". Dus de leerkracht vraagt: "Zullen we gaan huppelen?" en de leerlingen antwoorden: "Ja, leuk!". Vervolgens huppelen zij enkele seconden, totdat de leerkracht een nieuwe vraag stelt.

Na de spelopdracht zoeken de tweetallen elkaar weer op. Zij wisselen uit wat zij hebben ervaren en wat zij hebben geobserveerd. Hoe was het om overal "ja" op te moeten zeggen? Wilde je alles doen? Heb je alles meegedaan? Wat zag je aan het gezicht van jouw klasgenoot? Wat viel jou op? Welk gevoel kreeg je erbij? Enkele ervaringen en observaties worden klassikaal gedeeld.

ONDERZOEKSFASE

*Denk hierbij aan:
brainstormen, bronnen
zoeken, schetsen,
experimenteren, improviseren,
oefenen, proefjes doen of
maken, nieuwe technieken
aanleren, keuzes en een plan
maken.*

2. Accepteren en blokkeren

De leerkracht staat met de leerlingen in een kring. Samen zullen zij gaan ervaren wat er gebeurt wanneer spelaanbod geblokkeerd wordt.

De leerkracht draait zich om naar de leerling links van hem en zegt: "Mam! Lang niet gezien!". Deze leerling moet het spelaanbod blokkeren. Hij zegt bijvoorbeeld: "Ik ben je moeder niet" of "We zaten net nog samen in de auto". Boem. Weg verhaal. Hooguit ontstaat er een welles- nietes spelletje. De leerling draait zich vervolgens om naar de leerling links van

hem en opent een nieuw gesprek: “Staat je goed, die blauwe haren!”. Er wordt weer geblokkeerd. Zo gaat het de kring rond.

Vervolgens wordt er geoefend met accepteren en reageren. “Mam! Lang niet gezien!” krijgt een “Tien jaar in de gevangenis, het was verschrikkelijk kind” terug. En “Staat je goed, die blauwe haren!” krijgt een “Thanks, ik deed het om mijn ouders irriteren” terug.

Merken de leerlingen wat er gebeurt?

UITVOERINGSFASE

*Denk hierbij aan:
toepassen, herhalen,
(in)oefenen, delen van
(tussen)resultaten.*

3. Man aan de deur

De leerlingen zitten in een halve kring. De leerkracht zet een stoel op de spelvloer en trekt daarvoor een lijn van ongeveer een meter; dit is een voordeur. De leerkracht vertelt dat de leerlingen straks korte scènes gaan spelen waarbij persoon A aanbelt bij het huis van persoon B. Er wordt van tevoren niet bedacht of afgesproken wie persoon A en B zijn en wat er aan de hand is. Dit wordt bepaald door de startzin die op het spelkaartje van persoon B staat. Wanneer persoon B de deur opent, leest hij hardop zijn startzin voor. Dit is het startpunt voor de rest van de scène. Persoon A reageert inhoudelijk op de zin en een dialoog ontstaat. Tijdens de dialoog kan het duidelijk gaan worden wie zij zijn, wat zij van elkaar zijn en wat er aan de hand is. De scène eindigt wanneer persoon A wegloopt of wanneer persoon B zijn voordeur dicht doet.

De losse scènes worden steeds kort nabesproken. Lukte het om het spelaanbod van de ander te accepteren? Wat leverde dit op? Wat gebeurde er toen het spelaanbod werd geblokkeerd? Lukte het om gepast te reageren op de tekst van de ander?

Vervolgens kunnen de tweetallen uit de oriëntatiefase zich verspreiden over de spelvloer. Eventueel met een lijn schilderstape op de grond als voordeur tussen hen in. Steeds komt één van de twee leerlingen een spelkaartje met hierop een startzin halen bij de leerkracht. Wanneer een scène afgerond is, komt de andere leerling een spelkaartje halen.

EVALUATIEFASE

*Denk hierbij aan:
het bewust worden en
verwoorden van wat geleerd
is, het creëren van ruimte om
te groeien en het formuleren
van nieuwe leervragen.*

De leerlingen zitten in een halve kring. Samen met de leerkracht kijken zij terug op het proces in deze les. Dit doen zij door steeds in één woord antwoord te geven op de vragen van de leerkracht. Wat was het doel van deze les? Wat heb je geleerd? Wat moet je proberen te vermijden in improvisatie? Welke scène liep als een trein? Waar heb je hard om moeten lachen?

Tips/inspiratie/verdieping

*Denk bijvoorbeeld aan:
extra activiteiten,
uitstapjes,
beeldmateriaal en
inspiratiebronnen.*

n.v.t.

Sorry, daar heb ik echt geen behoefte aan.	Daar zat ik al de hele dag op te wachten.	Prachtig!
Ik kan het niet geloven.	Leg mij eens uit waarom ik daar geld voor zou geven.	Dat is geweldig!
Ik heb toch gezegd dat ik jou niet meer wil zien?	Doe mij er maar twee.	Ik zei toch dat het een slecht idee was.

Jou had ik hier nooit meer verwacht.	Wat is er met jou gebeurd?	Dat is niet mijn konijn.
---	---------------------------------------	-------------------------------------

Ben je er nou alweer?	Nee!	Ja!
Het spijt me vreselijk.	Trek je dat aan?	Dus nu kom je het ineens wél teruggeven?